

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annettua lakia täydennettäisiin opiston hallintoa ja toimintaa koskevilla säännöksillä sekä annettaisiin asianmukaiset valtuudet säätää eräistä hallintoa ja toimintaa koskevista asioista asetuksella. Esitykseen sisältyy myös aineellisia muutoksia, joista merkittävimmät ovat viran- ja toimenhaltijan vaalia koskevan alistamisvelvollisuuden poistaminen sekä ohjesäännön muuttaminen johtosäännöksi kunnan ja kuntainliiton ylläpitämissä opistoissa. Taide- ja taitoaineiden opetus alle 16-vuotiaille tehtäisiin

mahdolliseksi. Erivapauden myöntämisoikeus rehtorin ja opettajan kelpoisuusehdoista annettaisiin opetusministeriölle.

Lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännökset valtionavusta opettajainharjoitteluun ja opettajien täydennyskoulutukseen sekä säännös, joka vastaa aikaisemmin väliaikaisella lailla säädettyä henkilöstön määrän rajoittamista koskevaa rajoituspykälää.

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1985.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annettu laki (521/62) sisältää säännöksiä lähinnä opistojen tehtäväkentästä sekä valtion rahoituksesta ja eräistä valtionosuuden tai -avustuksen ehdoista. Pääosa opistojen hallintoa ja toimintaa koskevista säännöksistä on asetuksessa kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta (386/63).

Silloin kun opiston ylläpitäjänä on kunta tai kuntainliitto, opiston hallinto on osa kunnan tai kuntainliiton hallintoa, jossa kunnallislain (953/76) 6 §:n mukaan noudatetaan kunnallislakia, jollei lailla tai sen nojalla asetuksella ole erikseen toisin säädetty. Oikeuskäytännössä on katsottu, että eräät kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun asetuksen säännökset eivät ole kunnallislain 6 §:ssä tarkoitettuja lain nojalla annettuja asetuksen säännöksiä eivätkä ne velvoi-

ta kunnan viranomaisia siltä osin, kuin ne ovat kunnallislain kanssa ristiriidassa.

Ehdotuksen tarkoituksena on täydentää kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annettua lakia opiston hallintoa ja toimintaa koskevilla säännöksillä sekä antaa asianmukaiset valtuudet säätää eräistä asioista asetuksella. Esitykseen sisältyy myös eräitä aineellisia muutoksia, joista merkittävimmät ovat virkojen ja toimien vaalipäätösten alistamisvelvollisuuden poistaminen sekä ohjesäännön muuttaminen johtosäännöksi kunnan ja kuntainliiton ylläpitämissä opistoissa. Toimintasuunnitelma ehdotetaan tarpeettomana kokonaan poistettavaksi.

Useilta tahoilta esitettyjen aloitteiden ja lausuntojen sekä Kunnallisen aikuiskoulutuksen toimikunnan mietinnön (Komiteamietintö 1984:10) perusteella ehdotetaan, että opetuksen antaminen alle 16-vuotiaille tehdään mahdolliseksi myös muissa taideaineissa kuin musiikissa.

Samalla tavoin se tulisi mahdolliseksi myös joissakin taitoaineissa.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi uutena säännös opettajainharjoittelun järjestämiseen sekä opettajien täydennyskoulutukseen annettavasta valtionavusta.

Erivapauden rehtorin ja opettajan kelpoisuus-ehdoista myöntäisi opetusministeriö.

2. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu opetusministeriössä virkatyönä. Valmistelussa on otettu huomioon eri tahoilta aikaisemmin tehtyjä aloitteita ja lausunnot, joita on saatu valtiovarainministeriön palkkaosastolta, koulutusasiainneuvostolta, kouluhallitukselta, Kansalais- ja työväenopistojen liitto ry:ltä, kuntien keskusjärjestöiltä, Aikuisopettajain Liitto — Vuxenläraarförbundet ry:ltä sekä Kansalais- ja työväenopistojen rehtorit ja opettajat — Föreningen för medborgar- och arbetarinstitutens rektorer och lärare ry:ltä.

Lausunnoissa ei lakiehdotusta vastustettu, mutta monissa lausunnoissa ehdotettiin myös käsillä olevaa ehdotusta laajempia muutoksia voimassa olevaan lakiin. Lausunnoissa ehdotetuista aineellisista muutoksista otettiin kuitenkin ehdotukseen vain sellaisia, jotka ovat lakitekniisesti helppoja toteuttaa sekä sellaisia, että niistä

näyttää vallitsevan melko suuri yksimielisyys. Tällainen ehdotus on mm. taide- ja taitoaineiden opetuksen salliminen alle 16-vuotiaille samalla tavalla kuin tähän asti on saanut antaa musiikkiopetusta. Sensijaan laajemmat ja pitempää harjainta vaativat muutosehdotukset jätettiin odotamaan lain perusteellista uudistusta.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole huomattavia valtiontaloudellisia vaikutuksia. Vuonna 1984 käytettiin kansalais- ja työväenopistojen opettajainharjoitteluun noin 55 000 markkaa ja vuonna 1985 ehkä noin 60 000 markkaa. Uudistus ei vaikuta näihin menoihin. Opettajain täydennyskoulutukseen olisi uutena määrärahana varattava vuodelle noin 1986 100 000 markkaa.

Taide- ja taitoaineiden opetuksen tekeminen mahdolliseksi alle 16-vuotiaille lisää valtion menoja siinä tapauksessa, että sitä varten myönnetään uusia tuntiresursseja. Se voidaan kuitenkin toteuttaa myös ottamalla alle 16-vuotiaat aikaisempiin opetusryhmiin tai jakamalla uudelleen käytettävissä olevia resursseja. Näin voitaisiin ainakin aluksi menetellä, mutta myöhemmissä vaiheissa olisi tätä varten tarpeen noin 2 miljoonan markan lisäys.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 a §. Asetuksella määrätyn harjoittelun kustannuksiin saatavan valtionavun erottamiseksi muusta kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta ehdotetaan otettavaksi säännös 1 momenttiin. Toiseen momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, joka koskisi opettajain täydennyskoulutusta varten annettavaa valtionapua.

4 §. Pykäläehdotuksen 1 momentin 2 kohdan mukaan kunnan tai kuntainliiton ylläpitämissä opistoissa ohjesääntö korvataan johtosäännöllä, jota ei alisteta valtion viranomaisen vahvistettavaksi. Muissa opistoissa valtion viranomaisen vahvistama ohjesääntö on katsottu edelleen tarpeelliseksi. Pykälän 1 momentin 6 kohtaa on täyden-

netty maininnalla opetussuunnitelman alistamisvelvollisuudesta. Samalla säännöksestä on poistettu toimintasuunnitelma, koska se on osoittautunut tarpeettomaksi sen vuoksi, että riittävä valtionvalvonta voidaan toteuttaa vuosittain laadittavan ja vahvistettavaksi alistettavan opetussuunnitelman avulla. Pykälän 1 momentin 9 kohtaan ehdotetulla muutoksella tehdään mahdolliseksi musiikin lisäksi myös muiden taideaineiden sekä joidenkin taitoaineiden opetuksen antaminen alle 16-vuotiaille. Lisäksi momenttiin on lisätty uusi 14 kohta, joka asettaa valtionosuiden ja -avustuksen sekä korkotukilainan myöntämisen edellytykseksi toiminnan järjestämisen lain ja asetuksen sekä annettujen määräysten mukaisesti. Viimeksi mainitun kohdan lisääminen edel-

lyttää myös 12 ja 13 kohdan teknistä tarkistamista.

Uusi 2 momentti vastaa aikaisemmin väliaikaisena säädettyä henkilöstön määrän rajoittamista koskevaa pykälää.

6 a §. Pykälän 4 momentista poistetaan virheellinen viittaus kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 9 ja 10 §:ään, koska näitä pykälä ei sanotun lain 31 §:n mukaan sovelleta valtionavustuksiin.

8 §. Opiston johtokuntaa koskeva säännös vastaa asiallisesti nykyistä asetuksen säännöstä. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi valtuus säätää johtokunnan tehtävistä asetuksella. Tarkempia määräyksiä voidaan antaa ohje- tai johtosäännössä.

8 a §. Nykyisin asetukseen sisältyvät säännökset rehtorista ja opettajista ehdotetaan siirrettäväksi lakiin. Se, että päätoimiset opettajat voivat olla kunnan ja kuntainliiton ylläpitämässä opistoissa virkasuhteessa, todettaisiin säännöksessä nimenomaisesti. Tämä vastaa jo nykyisin vallitsevaa käytäntöä. Nykyisin asetuksen 9 §:ssä oleva säännös tuntiopettajan ottamisesta enintään työkaudeksi kerrallaan jäisi pois. Muun henkilökunnan viroista ja toimista ehdotetaan säädettäväksi 3 momentissa.

9 §. Yhdenmukaisesti peruskoulu- ja lukiolain kanssa ehdotetaan, että erivapauden myöntäminen rehtorin ja opettajain kelpoisuusehdoista säädetään valtioneuvoston sijasta opetusministeriön tehtäväksi.

2. Tarkemmat säännökset

Ehdotus edellyttää kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun asetuksen eräiden säännösten kumoamista tai muuttamista. Ase-

tukseen on tarkoitus tehdä myös eräitä aineellisia muutoksia, joista tärkeimmät ovat seuraavat:

Virkojen ja toimien täyttäminen kunnan ja kuntainliiton ylläpitämässä opistoissa jäisi virkasäännön ja johtosäännön määräysten varaan, jolloin asetuksella säädettäisiin vain yksityisten opistojen toimien täyttämistä. Vaalia ei enää alistettaisi lääninhallituksen vahvistettavaksi. Kun muutoksenhausta ei säädettäisi erikseen, kunnan tai kuntainliiton ylläpitämän opiston johtokunnan suorittamasta rehtorin tai opettajan vaalista valitettaisiin kunnallisvalituksin lääninoikeuteen. Yksityisten opistojen toimien täyttämistä ei olisi muutoksenhakuoikeutta.

Rehtorin ja opettajien kelpoisuusehtoihin tehtäisiin muutoksia, jotka mahdollistaisivat yhteisen harjoittelun toimeenpanon kansanopistojen ja kansalais- ja työväenopistojen rehtoreiksi ja opettajiksi aikoville.

Säännös työkauden alussa annettavasta aloittamisilmoituksesta on tarkoitus poistaa vanhentuneena.

Koeaikapalvelua ja toimeenvahvistuskirjaa koskevat säännökset poistettaisiin asetuksesta samoin kuin rehtoriin ja opettajiin kohdistettavia kurinpidollisia toimia koskeva säännös. Kurinpitomenettely olisi kunnan ja kuntainliiton ylläpitämässä opistoissa kunnan virkasäännön mukainen. Yksityisen opiston ylläpitäjällä tai johtokunnalla ei olisi kurinpitovaltaa.

Asetusluonnos on liitteessä.

3. Voimaantulo

Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1985.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta 21 päivänä syyskuuta 1962 annetun lain (521/62) 4 §:n 2, 6, 9, 12 ja 13 kohta, 6 a §:n 4 momentti sekä 9 §,

sellaisena kuin niistä ovat 4 §:n 2 kohta ja 6 a §:n 4 momentti 31 päivänä joulukuuta 1975 annetussa laissa (1078/75) ja 4 §:n 9, 12 ja 13 kohta 25 päivänä tammikuuta 1974 annetussa laissa (87/74), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a §, 4 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 25 päivänä tammikuuta 1974 ja 31 päivänä joulukuuta 1975 annetuilla laeilla uusi 14 kohta ja 2 momentti, lakiin siitä mainitulla 31 päivänä joulukuuta 1975 annetulla lailla kumotun 8 §:n tilalle uusi 8 § ja lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

3 a §

Kansalais- ja työväenopisto, joka on määrätty kansalais- ja työväenopistojen opettajiksi aikovien harjoitteluopistoksi, saa harjoittelun järjestämistä varten valtionapua valtion tulo- ja menoarviossa tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta.

Kouluhallitus voi valtion tulo- ja menoarvioon otetun määrärahan rajoissa myöntää valtionapua kansalais- ja työväenopiston rehtoreiden ja opettajien täydennyskoulutukseen.

4 §

Sen lisäksi, mitä kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa on säädetty, on valtionosuuden ja -avustuksen sekä korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä:

2) että opisto on saanut opetusministeriön perustamisluvan ja että kunnan tai kuntainliiton ylläpitämällä opistolla on kunnanvaltuuston tai liittovaltuuston hyväksymä johtosääntö ja muulla opistolla lääninhallituksen vahvistama ohjesääntö;

6) että opistolla on kutakin työkautta varten lääninhallituksen vahvistama opetussuunnitelma;

9) että opiston opiskelijat ovat suorittaneet oppivelvollisuutensa tai muussa tapauksessa täyt-

täneet kuusitoista vuotta, jollei kouluhallitus, siten kuin asetuksella säädetään, ole antanut lupaa jonkin taide- tai taitoaineen opetuksen antamiseen kuuttatoista vuotta nuoremmille;

12) että opisto on valtion tarkastuksen alainen;

13) että opistoa ei ylläpidetä taloudellisen edun tavoittamiseksi; sekä

14) että opiston toiminta on järjestetty niin kuin siitä lailla ja asetuksella on säädetty ja niiden nojalla määrätty.

Milloin uuden henkilöstön palkkaamiselle on valtion tulo- ja menoarviossa asetettu enimmäismäärä, voidaan uutta valtionosuuteen ja -avustukseen oikeuttavaa henkilöstöä palkata vain tämän enimmäismäärän rajoissa.

6 a §

Kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa tarkoitettuna valtion asianomaisena viranomaisena toimii kouluhallitus. Valtion asianomainen viranomainen on kuitenkin lain 23 §:n 1 momentissa ja 28 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa opetusministeriö sekä 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa valtiovarainministeriö.

8 §

Opiston hallintoa varten omistajan on asetettava vähintään viisijäseninen johtokunta, joksi voidaan määrätä myös yhdistyksen, osakeyhtiön tai säätiön hallitus. Jos kunnan omistaman opiston toiminta-alueeseen kuuluu muita kuntia, voidaan kuntien välisessä sopimuksessa määrätä, että muiden kuntien valtuustot valitsevat osan opiston johtokunnan jäsenistä näissä kunnissa vaalikelpoisista henkilöistä.

Muilta osin opiston johtokunnasta säädetään asetuksella ja määrätään tarkemmin ohje- tai johtosäännössä.

8 a §

Opistossa on rehtori, joka on päätoiminen tai sivutoiminen, sen mukaan kuin opiston ohje- tai johtosäännössä määrätään. Milloin se on opiston suuruuden vuoksi tarpeellista, voidaan joku opettajista määrätä apulaisrehtoriksi avustamaan rehtoria johtamistehtävissä.

Opistossa on tarpeellinen määrä päätoimisia

opettajan virkoja tai toimia. Opistoon voidaan ottaa myös päätoimisia opettajia enintään työvuodeksi kerrallaan sekä tuntiopettajia ja luennoitsijoita.

Lisäksi opistossa on tarpeellinen määrä muita kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja virkoja ja toimia.

9 §

Rehtorin ja opettajain kelpoisuusehdoista säädetään asetuksella. Opetusministeriö voi erityisestä syystä myöntää niistä erivapauden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Tällä lailla kumotaan laki kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta 28 päivältä joulukuuta 1984 (953/84).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Kaarina Suonio*

Laki

kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta 21 päivänä syyskuuta 1962 annetun lain (521/62) 4 §:n 2, 6, 9, 12 ja 13 kohta, 6 a §:n 4 momentti sekä 9 §,

sellaisena kuin niistä ovat 4 §:n 2 kohta ja 6 a §:n 4 momentti 31 päivänä joulukuuta 1975 annetussa laissa (1078/75) ja 4 §:n 9, 12 ja 13 kohta 25 päivänä tammikuuta 1974 annetussa laissa (87/74), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a §, 4 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 25 päivänä tammikuuta 1974 ja 31 päivänä joulukuuta 1975 annetuilla laeilla uusi 14 kohta ja 2 momentti, lakiin siitä mainituilla 31 päivänä joulukuuta 1975 annetulla lailla kumotun 8 §:n tilalle uusi 8 § ja lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a §

Kansalais- ja työväenopisto, joka on määrätty kansalais- ja työväenopistojen opettajiksi aikovien harjoitteluopistoksi, saa harjoittelun järjestämistä varten valtionapua valtion tulo- ja menoarviossa tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta.

Kouluhallitus voi valtion tulo- ja menoarvioon otetun määrärahan rajoissa myöntää valtionapua kansalais- ja työväenopiston rehtoreiden ja opettajien täydennyskoulutukseen.

4 §

Sen lisäksi, mitä kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa on säädetty, on valtionosuuden ja -avustuksen sekä korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä:

2) että opisto on saanut opetusministeriön perustamisluvan ja että sillä on lääninhallituksen vahvistama ohjesääntö;

2) että opisto on saanut opetusministeriön perustamisluvan ja *että kunnan tai kuntainliiton ylläpitämällä opistolla on kunnanvaltuuston tai liittovaltuuston hyväksymä johtosääntö ja muulla opistolla lääninhallituksen vahvistama ohjesääntö;*

6) että opistolle on kutakin työkautta varten *hyväksytty toiminta- ja opetussuunnitelma;*

6) että opistolla on kutakin työkautta varten *lääninhallituksen vahvistama opetussuunnitelma;*

9) että opiston opiskelijat ovat suorittaneet oppivelvollisuutensa tai muussa tapauksessa täyttäneet kuusitoista vuotta, jollei kouluhallitus, siten kuin asetuksella säädetään, ole antanut lupaa musiikin opetuksen antamiseen kuuttatoista vuotta nuoremmille;

9) että opiston opiskelijat ovat suorittaneet oppivelvollisuutensa tai muussa tapauksessa täyttäneet kuusitoista vuotta, jollei kouluhallitus, siten kuin asetuksella säädetään, ole antanut lupaa *jonkin taide- tai taitoaineen opetuksen antamiseen* kuuttatoista vuotta nuoremmille;

12) että opisto on valtion tarkastuksen alainen; *sekä*

12) että opisto on valtion tarkastuksen alainen;

Voimassa oleva laki

13) että opistoa ei ylläpidetä taloudellisen edun tavoittamiseksi.

6 a §

Kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa tarkoitettuna valtion asianomaisena viranomaisena toimii kouluhallitus. Valtion asianomainen viranomainen on kuitenkin lain 9 ja 10 §:ssä, 23 §:n 1 momentissa ja 28 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa opetusministeriö sekä 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa valtiovarainministeriö.

Ehdotus

13) että opistoa ei ylläpidetä taloudellisen edun tavoittamiseksi; sekä

14) että opiston toiminta on järjestetty niin kuin siitä lailla ja asetuksella on säädetty ja niiden nojalla määrätty.

Milloin uuden henkilöstön palkkaamiselle on valtion tulo- ja menoarviossa asetettu enimmäismäärä, voidaan uutta valtionosuuteen ja -avustukseen oikeuttavaa henkilöstöä palkata vain tämän enimmäismäärän rajoissa.

6 a §

Kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa tarkoitettuna valtion asianomaisena viranomaisena toimii kouluhallitus. Valtion asianomainen viranomainen on kuitenkin lain 23 §:n 1 momentissa ja 28 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa opetusministeriö sekä 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa valtiovarainministeriö.

8 §

Opiston hallintoa varten omistajan on asetettava vähintään viisijäseninen johtokunta, joksi voidaan määrätä myös yhdistyksen, osakeyhtiön tai säätiön hallitus. Jos kunnan omistaman opiston toiminta-alueeseen kuuluu muita kuntia, voidaan kuntien välisessä sopimuksessa määrätä, että muiden kuntien valtuustot valitsevat osan opiston johtokunnan jäsenistä näissä kunnissa vaalikelpoisista henkilöistä.

Muilta osin opiston johtokunnasta säädetään asetuksella ja määrätään tarkemmin ohje- tai johtosäännössä.

8 a §

Opistossa on rehtori, joka on päätoiminen tai sivutoiminen, sen mukaan kuin opiston ohje- tai johtosäännössä määrätään. Milloin se on opiston suuruuden vuoksi tarpeellista, voidaan joku opettajista määrätä apulaisrehtoriksi avustamaan rehtoria johtamistehtävissä.

Opistossa on tarpeellinen määrä päätoimisia opettajan virkoja tai toimia. Opistoon voidaan ottaa myös päätoimisia opettajia enintään työvuodeksi kerrallaan sekä tuntiopettajia ja luennoitsijoita.

Lisäksi opistossa on tarpeellinen määrä muita kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja virkoja ja toimia.

Voimassa oleva laki

9 §

Rehtorin ja opettajain kelpoisuusehdoista säädetään asetuksella. Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää niistä erivapauden.

Ehdotus

9 §

Rehtorin ja opettajain kelpoisuusehdoista säädetään asetuksella. *Opetusministeriö* voi erityisestä syystä myöntää niistä erivapauden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Tällä lailla kumotaan laki kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta 28 päivältä joulukuuta 1984 (953/84).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Asetus

kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta annetun asetuksen muuttamisesta

Opetusministerin esittelystä

kumotaan kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta 15 päivänä heinäkuuta 1963 annetun asetuksen (386/63) 3, 9, 10 a, 11 ja 23 §,

sellaisina kuin ne ovat, 3 § 8 päivänä toukokuuta 1981 annetussa asetuksessa (312/81), 9 § osittain muutettuna 20 päivänä kesäkuuta 1974 annetulla asetuksella (537/74), 10 a § 17 päivänä syyskuuta 1976 annetussa asetuksessa (800/76), sekä 11 ja 23 § mainitussa 20 päivänä kesäkuuta 1974 annetussa asetuksessa,

muutetaan 7 §:n 2—4 momentti, 8, 10 ja 12 §, 13 §:n 1 momentti sekä 17 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 2—4 momentti mainitussa 20 päivänä kesäkuuta 1974 annetussa asetuksessa, 8 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla asetuksella ja 8 päivänä toukokuuta 1981 annetulla asetuksella (312/81), 10 § muutettuna mainituilla 20 päivänä kesäkuuta 1974 ja 8 päivänä toukokuuta 1981 annetuilla asetuksilla sekä 12 §, 13 §:n 1 momentti ja 17 §:n 2 momentti 17 päivänä syyskuuta 1976 annetussa asetuksessa (800/76), sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 20 päivänä kesäkuuta 1974, 17 päivänä syyskuuta 1976 ja 8 päivänä toukokuuta 1981 annetuilla asetuksilla, uusi 4 momentti seuraavasti:

4 §

Mitä 1 momentissa on säädetty ohjesäännöstä, on soveltuvin osin voimassa opiston johtosäännöstä.

7 §

Rehtorin esityksestä johtokunta hyväksyy varsinaista työkautta ja jatkotyökautta varten opetussuunnitelmat. Suunnitelmat on toimitettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Opetussuunnitelmaa muutettaessa menettään 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Hakiessaan lupaa opistolain 4 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun taide- tai taitoaineen opetuksen järjestämiseksi opistossa johtokunnan on toimitettava sitä koskeva hakemus lääninhallitukselle, joka oman lausuntonsa ohella lähettää sen edelleen kouluhallituksen ratkaistavaksi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että asianomaisen taide- tai taitoaineen opetuksen anta-

mista opistossa kuuttatoista vuotta nuoremmille on pidettävä kyseisen aineen opetuksen järjestyksen kannalta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

8 §

Opiston rehtorin tulee johtaa ja valvoa opiston toimintaa sekä ottaa osaa opetustyöhön.

10 §

Rehtorin, opettajan, tuntiopettajan ja luennoitsijan ottaa opistoon johtokunta.

Yksityisen opiston avoimeksi tullut rehtorin ja päätoimisen opettajan toimi on täytettävä vakinaisesti. Toimi voidaan kuitenkin täyttää väliaikaisesti enintään työvuodeksi kerrallaan, milloin se pätevien hakijoiden puuttumisen, opetustoimen uudelleen järjestelyn tai muun painavan synn vuoksi on tarpeellista.

Yksityisen opiston rehtorin tai päätoimisen opettajan toimi on sitä vakinaisesti täytettäessä julistettava haettavaksi ilmoituksella, joka on

julkaistava Virallisessa lehdessä sekä lisäksi jossakin sanomalehdessä vähintään 20 päivää ennen hakuajan päättymistä.

Muu kuin 3 momentissa tarkoitettu yksityisen opiston opettajan toimi voidaan täyttää ja tuntiopettaja ja luennoitsija ottaa tointa tai tehtävää haettavaksi julistamatta.

12 §

Kelpoisuusehtona rehtorin toimeen vaaditaan, että hakija on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon sekä tässä tutkinnossa tai erikseen koulutusohjelmiin perustuvan tutkintojärjestelmän mukaiset vähintään 15 opintoviikon opinnot aikuiskasvatuksessa tai kasvatustieteessä taikka arvosanan aikuiskasvatuksessa, kansansivistysopissa, kasvatustieteessä, kasvatus- ja opetusopissa tai kasvatustieteessä, kasvatus- ja opetusopissa tai kasvatustieteessä, kasvatus- ja opetusopissa tai kasvatustieteessä sekä kouluhallituksen vahvistaman ohjesäännön mukaisen harjoittelun.

13 §

Yleisenä kelpoisuusehtona päätoimisen opettajan virkaan tai toimeen vaaditaan, että hakija on suorittanut toimeen soveltuvan korkeakoulututkinnon, peruskoulun aineenopettajan tai luokanopettajan virkaan vaadittavan tutkinnon tai opetusalan edellyttämän, kouluhallituksen hyväksymän muun tutkinnon. Lisäksi vaaditaan tutkintoon sisältyvänä tai erikseen suoritettuna koulutusohjelmiin perustuvan tutkintojärjestelmän

mukaiset vähintään 15 opintoviikon opinnot aikuiskasvatuksessa tai kasvatustieteessä taikka arvosana aikuiskasvatuksessa, kansansivistysopissa, kasvatustieteessä, kasvatus- ja opetusopissa tai kasvatustieteessä, kasvatus- ja opetusopissa tai kasvatustieteessä, kasvatus- ja opetusopissa tai kasvatustieteessä sekä kouluhallituksen vahvistaman ohjesäännön mukainen harjoittelu.

17 §

Opisto on velvollinen toimittamaan kouluhallitukselle ja lääninhallitukselle kuukauden kuluessa työkauden päättymisestä vahvistetun kaavan mukaisen kertomuksen toiminnastaan. Opisto on myös velvollinen toimittamaan kouluhallitukselle ja lääninhallitukselle niiden vaatimat muut tiedot ja selvitykset toiminnastaan sekä valtiosuuden ja valtionavustuksen käytöstä samoin kuin esittämään viranomaisten valtuuttamille tarkastajille niitä koskevat asiakirjat.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1985.

Kansalais- ja työväenopiston rehtorin ja opettajan virkaan tai toimeen on edelleen kelpoinen se, joka ennen tämän asetuksen voimaantuloa on saavuttanut kelpoisuuden sanottuun toimeen.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon aiheuttamiin toimenpiteisiin.